

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyazo küldemények intézendők: **n.-kállói utca Textorisz-ház.**

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. A kéziratok nem adatkun vissza.

Kiadó-hivatal.

hová az előfizetési pénzek, a lapla szánt hirdetések és felszólamlások küldendők: **Nagyter 136. sz. a.**

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasábo petil-sor egyszeri hirdetésénél 5 kr. többszorinél 4 kr.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kinestárilletékek 80 kr.

A nyilt-terben minden három hasábo garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszabásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Előfizetési felhívás!

Midőn a „Szabolcsot“ életre hívtuk, kijelöltük az álláspontot, melyet elfoglalni akartunk e megyében, rámutattunk a célra, mely felé törekedni feladatunk volt.

Azóta egy egész év tölt le. Megközelítettük-e a kitűzött célt és mennyiben; — mennyiben oldottuk meg feladatunkat: azt e lapok olvasóira s az ügy barátaira bizzuk. Mi részünkről lelki megnyugvással tekintünk vissza a befutott tételre, s nincs okunk pirulni a multért.

Erősen meg vagyunk győződve, hogy a jövő miatt sem leend okunk pirulni.

Lapunk iránya, marad az eddigi; csak erőnket és munkásságunkat fogjuk fokozni: hogy a nagy célt minél inkább megközelíthessük.

Kérjük e nemes megye lelkes fiait és leányait, támogassanak nemes törekvésünkben továbbra is.

Az érdek közös, a siker mindnyájunké.

Az előfizetési feltételek maradnak. Előfizethetni egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 forintjával, mely még mindig t. Krasznay Gábor urhoz küldendő be.

Magunkat és az ügyet barátaink és pártolónk szives figyelmébe ajánlván, maradunk kitünő tisztelettel

Nyiregyházán, decz. 22. 1872.

A szerkesztőség. A lapkiadó-társulat.

A nyiregyházi tisztújításhoz.

Pár hét mulva felvirad a nap, mely ha nem is fog korszakot képezni Nyiregyháza város történetében, de eredményében mindenesetre messze kiható fontossággal bírand. E nap, a városi tisztviselői kar megválasztatása.

Mint megbízható forrásból tudom, az új képviselőket, az alispán az ünnepeket követő pénteken összehívandja, azt az 1871. XVIII. t. cz. 55. §-a értelmében alakulnak kijelenti, és a tisztújítás napját még a gyűlés alkalmából kitűzi.

Itt van tehát az idő, hogy a tisztújítás kérdéséhez komolyan szóljon az e város kebelében épen oly lelkesedéssel, mint gyorsasággal életre szólított „Szabolcs.”

A tisztújításnál követendő általános elvi kiindulásról már volt szó. Két czikkező elmondá nézetét, a kiindulási irányt illetőleg. Az egyik azon nézetnek igyekezett súlyt adni, hogy a tisztújításnál ne a pártérdek, hanem a város érdeke legyen irányadó; vagyis más szavakkal: választunk a tisztviselői karba jobboldalát is. A másik czikkező azt fejtegette, hogy miután a pártfogalomnak is megvan saját logikája, a diadalra jutott pártnak nem szabad soha és semmi körülmények közt feladni elvét: ha méltányos, következetes és igazságos akar lenni.

Aki komoly vizsgálat alá veszi a két czikkező által szellőztetett nézetet, lehetetlen el nem ismernie, hogy részben mindkettőnek

igaza van; de a felállított két elv általánoságában egyenlően hiányos, mindkettő téves.

Az első czikkező, azon hátsó gondolatnak nyitott ajtót, illetőleg azon elvet állította fel, meglehet, hogy akarata nélkül, miként a pártérdek, kizárja a város érdekét. Ezt nem lehet, nem szabad föltenni egy oly pártól, melynek nagy többsége a városnak épen magvát képezi, s mely többségnek ősei oly gazdag községet teremtettek mint Nyiregyháza, hol községi pótlékot még ma sem fizet a lakosság, sőt óriási ingatlanságot szerzett azonfelül, hogy magát kiváltotta.

De nézzük a pártfogalom másik oldalát. Miért küzd egyik-másik párt? Nemde azért, hogy diadalra jussan, s ha diadalra jutott, mint győztes, erejének teljes súlyával gyakorolja a közügyekre befolyását; legyen e párt országos vagy községi.

És ez nem is lehet máskép. Így volt ez mindig, és így lesz mindenütt, ahol pártok állanak egymás ellenében.

Ami a másik czikkező által felállított elvet illeti, hogy t. i. a diadalra jutott pártnak nem szabad soha és semmi körülmények közt feladni elvét, szintén nem állhat meg; amennyiben a helyi és párti viszonyok minőségétől etekintetben igen sok függ.

Az a kérdés merülhet itt fel, ha vajjon rendelkezik-e a párt oly tisztviselőnek való egyénekkal, akiknek önzetlen hazafias érzelme, tevékenysége, a közügyek iránti jóakarata s legalább közép-szerű műveltsége, elegendő biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a közügyek nem fognak kezeik közt oly zátonyra jutni, mint ahol jelenleg áll.

Mert, nézetem szerint, csakis ez az a census, mely habár első tekintetre bizarrnak tetszik is, melyre nálunk a fősúlyt fektetni kell. Igaz, hogy a censusnak ez egészen új neme; de amely azért nálunk teljesen jogosult.

Ha már most ez elvi nézet, e kiindulási alapeszme, helyesnek véleményeztetik, a többségben levő párt bizalmi férfiai által, s ily férfakkal rendelkezik a párt: nincs miért kebelébe oly egyéneket választani, akikkel még nem régen is, a legfeszültebb viszonyban, a legkeserűbb ellenségeskedésben állott; akik ha beválasztatnának, már csak pártfogalmi szempontból sem lehetnének barátai és támogatói, az uralmat kézben tartó ellenpárt intézkedéseinek. Ez a dolog és az ember lényegéből kifolyó megdöntetlen igazság.

Más kérdés áll elő akkor, ha a többségre jutott párt nem rendelkezik a fentebb jelzett morális census alá eső egyénekkal. Már ekor szükséges, hogy a párt egy-két szükséges, vagy talán épen nélkülözhetlen egyénél, eltérjen a párt s az elvi nézet szigorúságától; de ekor is világos kijelentésével annak, hogy az illető ellenpárti megválasztandó egyén, erkölcsileg lekösse magát, hogy minden tehetségével és munkásságával közreműködik a város ügyeinek vezetésére hi-

vatott többség határozatainak, gyors és correct végrehajtásában.

Lehet-e szó itt Nyiregyházán ez utóbbi kérdéstről vagy nem: én ezuttal nem fejtegetem. Majd kisül a kijelöléseknél. Nehány szóval azonban meg kell hogy emlékezzem a községi ügyek fontosságáról, azok kezeléséről és jelenlegi állásáról.

(Vége köv.)

A rétköz és érdekei.

III.

Ha egyébben nem is, de aban teljesen egyetérték Rétközivel, hogy ha a törvény betűjét tekintjük mérvadóknak, szervezkednünk már kellett volna; mert bizony a tisztviselő urak kivételével, senki sem tesz semmit, de nem is tehet társulati ügyünkben, amennyiben hatásköre sem a választmány-, sem a közgyűlésnek, sem az egyes társulati tagnak kellően körülírva nincsen. Majd 10 éve, hogy a társulat működését figyelemmel kísérem s annak tagja vagyok, de megvalom, a társulat alapszabályait nem ismerem, azok soha fel nem olvastattak, mert bizonyára nincsenek is; pedig teljes meggyőződésünk, hogy valamint állam is csak lakosainak helyes összműködése által lehet nagygyá, ugy szabályozásunknak is teljes sikere csak az esetben leend, ha nem csak a tisztviselői kar, de a társulat „minden tagja” hüven teljesíteni köteleességét.

Mindazonáltal ha szervezkedésünk elmaradásának okát bona fide keressük, könnyen megtaláljuk azt.

Nem tudom, vet-e a társulat elnöke az illető tárca miniszterétől felhívást, a társulathoz ujjászervezése tárgyában; de annyit tudok, hogy az országgyűlés által, nem a felszabolcsi szabályozó társulat elnöke biztatott meg az 1871-ik évi vizszabályozási törvény „végrehajtásával.”

De e megjegyzésen felül Rétközi által a társulat elnöke ellen emelt azon vád élet, hogy noha ő kormányelnök, a törvényszegéshez mégis segédkezet nyújt, nagyon tompítja azon körülmény, hogy a társulati szervezkedés elhalasztását, a megkezdett nagyszerű szabályozási védművek teljes bevégeztéig, a társulat minden józan tagja feletébb ohajtotta.

Ez volt utolsó megjegyzésem Rétközi véstjóslo beaderjére. Végtül csak ezt tanácsolhatjuk szerzőnek: ha tételeit bizonyos konkrét esetekre visszavezetni nem tudja; mennyiben az ilyen ítélet neve: rágalom; ne ítéljen felületesen.

* * *

Szives olvasóim türelmét nem akarom tovább ez irányban igénybe venni, áttérek igénytelen közleményem fontosabb tárgyára; a szabályozási ügy érdemére.

Ha ártéri birtokainknak hasznát akarjuk venni, két fő ellenséggel kell megküzdenünk: a Tiszával s a Nyirvizekkel.

A Tisza szabályozása már annyira elő-
re haladt, hogy e tárgyban, rendszer változ-
tatásról szó sem lehetvén, kevés mondani
valóm van. Előre bocsátva ezen nézetemet,
hogy szabályozási ügyekben a félrendszabá-
lyoknak határozottan ellene vagyok; ohaj-
tom, hogy: több helyeken, hol multhatlanul
szükségessé vált, a töltés-belebbezési és part-
erősítési munkálatok idejekorán megejtes-
senek, s hogy töltéseink biztonsága tekintet-
ből, a töltés és Tisza közötti erdők pusztí-
tása megakadályoztassék s a pusztá helyek
beültetése fogantatba vessék.

Szükségesnek látom továbbá a tiszta-
töltésnek két lábbal magasabbra leendő fel-
emelését olyformán, hogy a mostani padka
felemelése által a töltést erősbitvén, ezt ren-
des közlekedési úttá alakítsuk át. Ha azután
a töltés vonalán minden 1000 öltre rendszer
töltés-örein letelepítve lesznek, s összes
védműveink felett a felügyeletet két, szerin-
tem Dombrádon és Berczelen lakó, társulati
mérnök fogná gyakorolni, legsürgetőbb te-
endőkünk egyelőre el lesznek intézve.

Veszély idején, de a töltéskezési mun-
kálatok teljesíthetése miatt is, már több íz-
ben felette szükségesnek mutatkozott a rét-
ség déli oldalán fekvő községeknek, a tiszta-
töltéssel rendszer közlekedési utakkal való
összeköttetésük. Egy ilyen rendszer közleke-
dedési ut legkönnyebben eszközölhető lenne
a besztereczi várnál a Józatan és Ticzén ke-
resztül, mennyiben csekély költség mellett
az ártér kellő közepét metszve, Megyer,
Kemece, Beszterecz, Kék, Bogdány, Deme-
cser és Gégény községeknek könnyitendé
meg a töltéshez juthatást; holott most e
községek lakosainak, ha a töltéshez akarnak
jutni, járhatlan utakon 4—5 mérföldet kell
kerülni, Halásznak vagy Kisvárdának menve.
E vonalon kívül szükségesnek gondolom a
kis tiszahidnak az ibrányi őrházal s Gégé-
nynek Dombráddal való összeköttetését.

Sajnálattal értesültem arról, hogy tá-
maszkodva az 1871. évi vízszabályozási tör-
vényre, egyes községek vagy birtokosok
belvézeiket, a töltés átvágása által eresztették
le; én részemről az ilyen szabályozási mű-
veleteknek határozottan ellene vagyok. Igen
szomorúan nézne ki rövid időn töltésünk,
ha az átszivárgott vizek lebecsátása miatt,
kibontatnék. Szerentem egy-két mobil cen-
trifugál pumpa, melyek a Nyirvizek szabá-
lyozása körül is alkalmazhatók volnának,
jobb szolgálatot tenne.

A „Szabolcs” tárczája.

Szabolcsi tárczalevelek.

VII.

(A. B) Elcsillant a tokaji királyválasztás is, s a
szekesfehérvári s budai koronázási ünnepélyek pompája;
de az óriási zaj, mit a két ellenkirály (Ferdinand és
János) párhuzai és zsoldosai vertek, mind nagyobb-
nagyobb hullámokban gyűrűzött a hármás hegy körül.
Ez idők szerént 1542-ben pillantjuk meg először sze-
repelni Szabolcsvármegyét. 15 megye gyűlést tartott ez
evben, s e gyűlésben Szabolcs is résztvevő követi ál-
tal. Innen értésére adaték a Prágában tartózkodó Fer-
dinándnak, hogy a sérelmeknek orvoslásáról intézkedni
ne késlekedjék. A királyi mindezekre a Zolyombá ter-
vezett országgyűlésben igért választ nyujtott. Egyébként
ugylátszik, a tisztántúli vidékek nagy részével Szabolcs
is a János király pártjához szittott. Zápolya halála után
az Izabella által Debreczenben tartott országgyűlésen,
(1545. jun. 7.) mely a Perényi, Majláth és Török ki-
szabadítását sürgette, több szabolcsi is volt jelen; mi-
után már előbb az 1505-iki rákosi gyűlésen is képvis-
elték magukat Parlaghy Menyhért, követük által. A
két ellenkirály befolyásosabb hívei nemcsak a szintén
Szabolcsmegyét jelölték ki találkozási helyül. A nyir-
báthori légyott 1549-ben történt egyfelől Ferdinánd
biztosai: Salm Miklós pozsonyi gróf, Báthory András
tárnokmester és Bornemisza Pál veszprémi püspök, más-
felől Martinuzzi bíbornok között. Már a következő é-
vben (1550) 12 megye (köztük Szabolcs) követeket küld
Ferdinándhoz, kérve a királyt, hogy: a) tekintettel a
törökök kapzsiságára, kik dacára a fegyvernyugvásnak,
Szolnoknál várat építenek, melyből pusztitni készülnek
e 12 megyét; b) tekintettel az említett megyékből (min-
den 40 telekre egy lovaszt számítva) kiállított 700, s a

Nem tudom továbbá eléggé ajánlani,
hogy a társulat a töltés vonalán 2—3 he-
lyen raktározott faanyagokat tartson kész-
letben; hiszen többször tapasztaltuk már,
hogy azoknak hiánya vagy használhatlan
volta miatt nem valánk képesek a szakadá-
sokat idejekorán betölteni; pedig szerentem
nem annyira aban culminál feladatunk, hogy
a tisztöltés kiszakítását lehetlenné tegyük,
mert ez hiu titáni erőködés volna, hanem
inkább aban, hogy a bekövetkezett szaka-
dásoknak parancsolni tudjunk. Tapasztalat-
ból merítve állítom azt, hogy szakadásaink-
nak az első 5—6 nap alatti betöltése esetén,
a leömlött árvíz rétfenekeink- s kanálsaink-
ban rendszeren minden kártétel nélkül elhe-
lyezkedett volna; ánde tapasztalásból meri-
tem azon tényt is, hogy tiltó- vagy töltés-
szakadást befogni, nekünk még soha nem
sikerült; s miért? felelet: mert nem volt
hozzávaló.

Ha tehát a szakadások eshetőségére
magunkat biztosítani akarjuk: állítsunk
raktárakat, hogy fakészletünk legyen; erős-
bitjük a töltést, hogy földünk legyen, s végre
tegyük járhatóvá s hozzájuthatóvá töltésün-
ket, rendszer közlekedési utak létesítése által.

Kallay András.

KÖZÜGYEK.

Elmélkedés egy tárczazikk felett.

(Közművelődésünk képe: egy svájci tükörben szemlélve.)

Motto: Svájcban az iskolák tömve; a
fogóznak meg elhotesz őrsek; fény-
űz nem rontja a családok; a
társakörök eszmékkel, — jötköny
ügyekkel s nem pletykával foglal-
koznak; a téholy ez öngyilkosság
statistikája lehetőleg kedvező; kot
mólyság, közszénem és beszállt
uralkodnak a társadalomban. Nincs
pompázó élet, de van jólét; nincs
világérdékű zaj, de van folytonos
űdös munkásság; nincs rogyénes
nagyvilág, de van elgűlétség. —
S e példánod eredmény létrejöttében
bizonyára igen nagy része van a
közkönyvtárak nagy számának.*
(y. y.)

Ez a meglehetősen hosszú motto a „Hon” tárczá-
jából van kiszakítva. Még pedig onnan, ahol (y. y.) Dr.
Heitz Ernő: „Svájcz nyilvános könyvtárai
1868-ban” című művet bemutatja s ismerteti. Szakit-
sunk ki ama tárczából meg (ne félj, szives olvasó! nem
bankózt, mert ez a tárcza aranyál is becsebbet tar-
talmaz, persze, a svájcra nézve) egy pár szántételt;
azután dobjuk el a tárczát, s elmélkedjünk a jelgében
foglalt tartalom felett; vagyis elemezzük azt, és tegyük
összehasonlítást a svájci és magyarországi élet és ál-
lapot között. Talán ki fog végül tűnni: „hol kezdjük
a munkát;” illetőleg, hogy mindenféle sok bajaink or-
voslása végett, mit kellene tennünk?

A kis Svájcban van 2090 közkönyvtára; külön-
féle újságlapjainak száma pedig megközelíti a 400-at!

Báthory András szabolcsi főispán által fizetett 300 lo-
vas csekély voltára, szemben a roppant csorda török-
kel; — tekintettel e pontokra, ne késlekedjék a király
e 12 megyét elegendő hadáll támogatni. 1552-ben Tahy
Ferenc kapitány, az ide küldött eszászári csapatok ve-
zére, Munkácsig úti Petrovicsot, Izabella hívét, aki
Szabolcs és Bihar környékén szülődozott. De 1558-ban
már nincs helye a császári érzelmeknek; mert midőn
Szathmár, Báthory Gábor főispánal élén, Izabellához
csatlakozék, a szabolcsi nemesek is az övezgy király-
nyégének védelmezői közé állanak. Ennek köszönhető
Zaherind Mátyás nagyrádi püspök, aki Ferdinánd
számára volt küldve zsoldosokat gyűjteni, hogy Szabo-
lesban nem mosolygott a szerencse reá

Mindemellett Szabolcs félt a ravasz töröktől, nem
tudott vele cimborálni. Az 1593-iki tarcazi ország-
gyűlésen gróf Báthory István, az országbíró rendle-
ték Szabolcs otalmá-ra. A gróf tüstént 100 köből ga-
bonát ajánlott a sereg élelméül, bővebb pótlékok az
alispánoktól remélve. De mind hiába. Midőn az oszmán
csorda Váradot hatalmába keríté (1600), Szabolcsra
vetette magát, s annyira hozzálátott pusztításához, mi-
kint e megye, sérelmeket panaszolva a kassai gyűleke-
zetnek (1661), előhozta: „a szabolcsi térség immár
kipusztul, lakói pedig koldusbotra jutnak.” Szabolcsban
ez idők előtt Bocskay parancsnokolt, s az 1604-iki bé-
csi békekötés 15-ik pontja értelmében az egész Tisza-
baltparti tájjal Bocskay kezén is maradt e megye, azon
föltét alatt, hogy ennek halálával a koronára szálljon.
Bocskay elhunytával azután pártbíveit Kassán gyűlést
tartottak, utvén a kalandozó hajdúkat, hogy a vezé-
riük által nekik ajándékozott szabolcsi területen (Haj-
dúkerület) telepedjenek le. s biztosítván számukra a
„megyei nemes” czimzettel, igazságszolgáltatás- és kor-
mányzat tekintetéből a nádortól tevők őket függővé.

A Bethlen Gábor és II. Ferdinánd közti 1611-iki
fegyvernyugvás, alkudozásokra használtatott föl. Fer-
dinánd biztosai az alkupontokban azt is említették,
„Szabolcs-, Beregh- és Ugocsával együtt, Erdélyhez

E két körülmény okozta hát azt, hogy „Svájcz-
ban az iskolák tömve; és a börtönök meglehetősen
űresek.” Fájjalom! nálunk nem így van, hanem egész
megfordítva áll a dolog. Az iskola űres; de igenis tele
van a börtön, sokszor egész zsufolással! Mi azután ter-
mészetesebb, minthogy ily körülmények közt, könyvtá-
rra nem nagy szükség van; de az egész országban
sem dísekedhetünk valami sok közkönyvtárral! Minék
is, ha nincs kinek olvasni! Van ugyan ami megé-
nyben vagy három kölcsönkönyvtár; de az ott található
könyvek olvasása bizony sohasem teremti meg a sváj-
ci boldog állapotot; mert a mi könyvtáraink — kettőt
ismerek ilyet a megyében — erkölcsrontó francia friv-
ol regényekkel vannak telve. S nézzem utánam akárki,
tapasztalni fogja a könyvtárak naplójában, hogy az
eféle termékek a legkeresettebbek! Nekünk különben
francia szabású kell mindenben. Öltözet? nem is iz-
lösszerű, hogyha nem francia! Konyha? franczias! Ol-
vasmány? franczia! Társalgási nyelv? a művelt
magyar házaknál — franczia! Egy szóval, a valódi
művelt magyar ember, nem magyar, hanem francia!

A magyar irók? hát voltak, vagy talán még ma
is vannak olyanok? Voltak bizony, hanem vajmi keves-
sen ismerik őket! Kőlcsey, Vörösmarty s Széchenyi
munkán — „leszállított áron sem tud tudáni a könyv-
űrus.” Sőt még Arany és Petőfi magasztalt műveit is
leszállított áron vesztegetnék, ha még így is akadna
reájok vevő! Elhírdetgeti Ráth uram, ne féljen amaz
és több hírneves irók műveinek sorozatát, ha a hírdet-
tetnél olcsóbban adná is, mig terve valósló, hogy ily
művekből minden háznál könyvtár alakuljon! Ugyan
hogy lehet ilyet még képzelní is?!... Adjon francia
rémtörténeteket, mint a „regény csarnokok”, s a
széjveje felemelt árak mellett is! Mert nálunk a magyar
iró is csak úgy kapós, ha francziául ír; ezért még a
magyarul író Jókai is rá akarta fogni az egyszeri
magyar kisasszony, hogy ő nem Jókai, hanem Zsóké;
mindig francziát olvasván, a magyar embert és irót is
annak keresztelte.

Na de meg is teremti ez aztán a francia társas-
és társadalmi élethez hasonló állapotot, s így a sok
olvasás nem vész el hiába. Mert a svájci statisztikai
adatokkal ellentétben, s a francia kimutatásoknak
megfelelőleg, telve vannak nálunk, nem csak a börtön-
ök, hanem a tébolydák is; az öngyilkosságra
nézve pedig, ritka nap, hogy valahol példát ne olvas-
sunk, vagy ne halljunk, sőt néha kettő, három is van
ugyanazon újságlapban. A Duna csakgy nyeli és hányja
kifelé a francziás társadalom szerencsétlen áldozatait,
mint épen a Seine! A komoly angol és a komoly, tu-
dós német nekünk eszmény-, példányképűl nem kell;
annál jobban tetszik a frivol, vig francia, ki még fő-
városának védelmére is maitresse-szel karján indul.
(Azért védtek meg oly hősiélen Páris-t, az egész or-
szágot.) A közszemérem? mit Sv — — akarom
mondani Párisban! Hogy? állanak Párisban e tekintet-
ben? jobban tudják azok, akik Kock Pált és a többit
olvasták, mint én; mivel én oly szerencsétlen vagyok,
hogy az efajta irók műveinek olvasásával nem díce-
kedhetem!

Na de elég az eredmény felmutatásából ennyi!
Látványl ebből: ami kölcsönkönyvtáraink, s francia
olvasmányaink, mit eredményeznek! Még csak azt kell
elmondanom, hogy nálunk: a családokat a fényűzés
teszi tönkre; (ma nem elégszünk meg azzal, hogy a
ruha tisztesség; ma divat kell; ha a divat mindennap
más — mindennap más ruha — ezt kívánja az etike-
tte — még csak nem is illem; s ez annyira el-
harapozott nyavalya, hogy a fényűző alsóbb néposztály
is így okoskodik: „ha éhes az ember hasa, azt nem
látja senki; de ha nem divatos öltözete, azt csak a
vak nem látja meg; mert erre mindenkinek nagy gon-
dja van!) A társakörök épen unalmasak, ha nem pletyká-
rót, ember- s családszólásról foly a társalgás; de ha a
régí módí öltözött asszonyság vagy komoly dolgokkal
foglalkozó útletember neve említették: akkor már van
kacaj, s csakugy pattog a sok sületlen vicz! Ha így

kapcsolatlik”, ami azonban nem következett be; az
1622-iki alkupontokban pedig Ferdinánd igéri, hogy
Szabolcsot is Bethlen kezén hagyja. Itt történt a csel-
szövő Csáky (az övezgy Brandenburgi Katalin kegyen-
cze) fatumlása neheze, Forgách Évához, miután 1630-
ban Bethlen Gábor kincseit magához vevén, István kor-
mányzó által üldözötték, mint Szalárdy „Siralmas kró-
nikája” s Kemény „Önéletírása” bizonyítja. Bethlen
István hadakozott ugyan szüntelen, de önérejeiben nem
bizva, Rákóczy Györgyöt kínálta meg a fejedelemség-
gel, aki legelőbb is a hajdúkat szólítá oldalához, s
Szabolcsban, a Nyirben zsoldosokat gyűjtött. Ez idők
tájt 1632-re esik a „nyiri polárazás” Császári Péter
vezérkedése alatt. E rakonczián műveletek azonban
Bethlen István által Rákóczyak tudomására jutván,
nem sokáig dulonghatának. A fejedelem ugyanis vezé-
rüket elfogtatván, Kassán felengelteté, pártosait pedig,
mint Spangart Endre kassai krónikája tanúsítja, meg-
bélyegezven, szétkergette. Rákóczy még 1645 tavaszán
is itt tartotta táborát; de elhagyta helyét, Ra k a m a z t,
midőn értesült, hogy Puchaim eszászári vezér hadaival
siet háta mögé kerülni. Egyébként a fejedelem már a
nyáron békét ohajta beszélgettett Torstenonnal, aki
császária nevében azt is igérté neki a többi között,
hogy Szabolcsot Kálló városival birtokában hagyja, s
az öröködést itt ivadékiria is kiterjeszti. E pont aztán
így is lön formulázva a linzi békében.

Kálló ez idők szerént már nagyon szerepelt. —
1575-ben Prépostváry Bálint (kir. tanácsos) volt kapí-
tány, aki bejárta Moldvát, Oláhországot; a kassai vár-
ban hadnagy, majd éri és kassai kapitány is volt. A
kállói várról a XVI. században még törvénykönyveink
is szólnak. Így pl. az 1597. 36. §. és az 1598. 37. §.
intézkedik, hogy a szathmármezeieket ezentúl nem kény-
serítve a kállói várnagy szolgáltatára, s a kötelező
fűt fuvarozni, megszüntnek tekintendő. Midőn 1658-ban
betört a „török-tatár veszedelem” hazánkba, Rákóczy
Kálló városát védelmi helyül engedte a császári had-
daknak azon föltét alatt, hogy a vész elhárultával is-

Vizsvonválás

a „felső-magyarországi kiházásati egylet“ érde-
kében, a „Szabolcs“ 48-ik számában megjelent
„Válasz“-ra.

Az ügyet tekintve még egyszer nyilatkozom.

Az egylet ügye mindig tisztázni, nyilvánosan áll-
lott, ugy, mint talán egy egylet sem. Jókarcus, roz-
sakarata előtt egyánt fel leit tárva mindaz, ami a
tagokat érlekelhete. Az egylet valódi állása (a nagyok
10, a kicsinyek 5 összesen) a 15 osztálynál külön
külön vezetett (anya pénztári, könyvelői napló, fő és
segédkönyvek osztályonként 7 összesen) 105 könyvből
kimutatott minden órában a pénztárnok s az elnök
által, bárkinek is készsége. A választmány számvevő
széke havonként, a közgyűlés számvevőszéke 3 havon-
ként vette szoros vizsgálat alá, tételről tételre az egylet
bevétele, kiadását; — szigorúan ellenőrzé ezen
jogát és kötelességét mindkét testület híven gyakorlta.
Jogos gyanu soha nem férhetett hozzánk; mert az
egyletvagyonát és ügyeit mindenkor az alapszabály és
a humanisztikus cél értékenek szemmel tartása mel-
lett kezeltük, a felelőséget elvállaljuk s annak készsége-
sen, jólélekkel meg is tudtuk felelni.

Mind ezek dacra is a gyanu szívesen kínálkozott
azok részéről mindig akik a belyett hogy meggyőző-
dést szerzén akartak avagy vágytak volna, önmagok-
ból indulva ki, nyiták fel bizelgő ajkukat a tudomás-
nyos fejlődést és haladást tölök irigylő „feunhéjazók“
és ámitók ellen. Ezen és ilyen eljárás soha sem fért
vérünkhez amennyiben jellemünk, állásunk s 4 éves
müködésünk nyilvános, felremagyarázhatatlan tényei be-
szeltek és beszélnek ellenök, mellettünk. Ha tehát a
válaszó ur, megragadva a kínálkozó legszebb alkalmat,
mely nyílt számára októberhó 31-kének szép reggelén,
feriasau kívánt volna elbánni ügyünkkel, velünk; az
elmondottak bizonyító okainak megszerzése után, jó-
akaratu törekvéssel járt volna s most jó lélekkel di-
csérhetné esztét, mely a valónak kisütése, az igaznak
megszereése céljából okosság és becsületességgel szó-
vetkezett.

A kezelő választmány az alpsz. 28-ik pontjában
nyert megbízásból folyólag akkor, mikor még csak
40—50 tagja jött egy hó allat, de már akkor is 3000
t.g volt s hét osztály állott nyitva, — a tisztviselők
tisztelétjüdt ekkent állapototta meg: minden egyes
uj tag által egyszer s minden korra befizetett beira-
tási díj 2 frból kap: az elnök 50 kr. a pénztárnok
50 kr, a jegyző 20 kr, a számvevőszéki tag 10 kr, a
választmányi tag 5 kr. A választmány tehát, s célra
csupán azon beirataási díj felett rendelkezett, melyhez
a tagoknak soha, sehol, semmiemű költsémenyek közt
nincs joga, a menyiben ez nevezetén fogva is már az
ügykezelés kezdetben előforduló költségeinek fedezé-
sere van szánuva. Azonfelül 1872. jan. 1-sején, mikor
már 15 külön osztály tulajdonképen külön kezelt 15
egylet nyitattott meg, alkalmazott egy titkár évi 1000 f.
egy számvevő évi 500 f, 3 könyvelő évi 800—800 és 2
segéd évi 600—600 fr mellett. Ez sem került a tag-
oknak egy krjába sem, amennyiben s fizetésekben a
kamatok egy része is már teljesen fedozte.

Mire is kértem volt fel a válaszó urat a gyű-
lés reggelén? Arra e hogy a multa nézve ne hozzon
fel semmit? Tudománys lelke melyik tájáról és mi-
ért vetette fel e furfangos kérdést? — Arra hivatm
volt fel, a feent részletezett ügyet, mint olyat, mely
mellett senkinek semmi sérelme nincs és nem lehet,
mely a választmánynak az alapszabályokból kifolyó
természetes cselekedése mert nem oda való, ne hozza
fel a gyűlésen! Olvassa meg e f. é. aug. 22-kén kiad-
ott számvevő széki jelentés alatt elmondottakat s az-
után — „ölelje át teljes hűvel sziporkázó szellemét!“

Jeremiás siralmai ujkori kiadását küldte be hoz-
zám f. é. szept. hóban a nyiregyházi tagok nevében,
melyben többi közt még a n.m. k. miniszteriummal
is bátorí: erre kapta volt válasz gyanánt az alulval

melyet kárörvendve dédelget és mutogat. Ám vegye,
de jó hasznát! „Egészséggel mester!“

A „hozza csatolt indítvány“ bizonyára a sutban
maradt, mert azt nem tette senki, nem tárgyalta senki
végzés nem hozottat jegyzőkönyvbe nem jöhett, és
így a mi nincs, az végre nem hajtható szellemi nagy-
ságra mutató szép ábrándkép! Díszeghy jöjjön el a te
fellegoszlato villámód!

Az egylet megmaradt a régi alapon: humanisz-
tikus, — völegények s menyasszonyokat nem vesz fel,
egy év alatti házolásost nem enged; 3 évig legjobb,
legrosszab esetben pedig a díjözseg erejeje fizetendő stb.
Ez a régi alapsz. A befizetés, ennek neme szerent,
módosult de nem nagyobodék.

Az egylet nem bukkott meg, mert sem a kezelők,
sem a tagok, sem a miniszterium nem bukkatták meg.
A kezelők becsületesen szavaztak; a tagok nehányat ki-
véve, megtartására szavaztak; — a n.m. k. minisz-
terium pedig, Borsodmegye alispánjának f. é. október
4-én kelt abbeli feltejerzésre folytán, mely szerent a
mi egyletünk maig sem kezdte meg az enqütté munká-
látát: sietett felhívni, miszerent hitelünknek a nagy
közönség előtt továbbra is fenntarthatása céljából ipar-
kodunk egyletünk alapszabályait az enqütté alapfel-
tételével összegegyeztetni. — Mi ezt okt. 3-iki közgyű-
lésünkben megtettük. Ami következik: nyugodtan be-
várjuk.

Különbén is a sajnálkozás itten legalább is feles-
leges. Ami jött, annak nem mi vagyunk okai; azért nem
mi vagyunk felelősök. Becsületes szándékkal kezdtük,
becsületes törekvéssel folytattuk; ha el is mulnék az:
sértetlen becsülettel s nyugodt öntudattal vonulunk
töle vissza.

A többről a miniszteri válasz léérkezete után.

Miskolc, 1872. decz. 10.

Zelenka Pál.

UJDONSÁGOK.

== Lapunk t. előfizetőit tisztelettel kérjük,
az előfizetések szives megújítására, hogy az igény-
eknek megfelelőhessünk.

(Sz.) A nyiregyházi városi uj képviseletet
az alispán, mint halljuk, folyó hó 27-edikén hívja ösz-
sze, hogy azt megalakulnak nyilvánítsa ki, s a tiszt-
újítást napját kitázhassa Hir szerent, a tisztújítás, va-
loszinüleg januárhó 9-edikén fog megtartatni.

× A szeretel ünnepe, a karácson s a meg-
emlékezés történeti nevezetességü napja, — az uj év
köveledvén, bátrak vagyunk lapunk szives olvasóit egy
kedves körülményre figyelmeztetni. Azokat, akik szí-
vünkhöz közelebb állnak, alig lephetjük meg kedveseb-
b ajándékkal, mint egy-egy csinos kötésü s beces tar-
talmu könyvvel. A kegyelet, a karácsoni és az ujévi
napokat használja fel, a szeretet e nemének gyakorlá-
sára. Ajánljuk e célra Illincz Gyula helybeli könyv-
kereskedő gazdag és izleltesen felszerelt könyvtár-
át s a szerencsésebb anyagi helyzetben levőnek. A
könyvajándékok nem csak legszebbek, de egyszersmind
maradandó belbecselei s bírnak.

== A karácsoni ünnepek alkalmából, mint amely
napon alig akad család, ház, hol öröm és vídamság
bármily kismérvben is ne nyilatkoznék, figyelmeztetjük
Nyiregyháza város melegebb keblü s nemesebb érzelmü
fiatit és leányait: sziveskedjenek ez örökszép ünnepen
megemlékezni azokról is, akitől a sors megtagadta
ez ünnep örömeit, az árvákról. A helybeli nőegylet
hálás köszönettel fogad bármicsekély, szívből jött adó-
mányt, legyen az ruha-, pénz- vagy élelemeni.

× Vidovich Ferenc, a kiskvárdai alsójárás
szolgabíróját, a közelebbi megyebizottmányi gyűlés,
fömlentette az ellene fogantatba vett, s általunk is jel-
zett tiszti vizsgálat vádjá alól, még pedig, mint tudjuk,
tényálladék hiányában.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

== A magyar északkeleti vasut bustya-
háza-szigeti vonalrésze deczember 4-dikén ünnepé-
lyesen megnyitottat. A szigeti indóház udvarán mint-
egy 5000 ember várta a vonat megérkezését: Az 2
órákor d. u. jött meg, nemzeti lobogókkal levén dí-
szítve az „Erzsébet királyné“ nevet viselő gőz-
mozdony. Az érkezőket a város nevében Szarka József
ref. lelkész fogadta üdvözlő beszéddel, melyre Ivánka
Imre válaszólt a társulat részéről. Délután 4 órákor
lakoma a Korona vendéglőben, a melyen az első po-
harat Ivánka Imre üritette a király, királyné és a ko-
ronaherceg egészségére stb. A lakoma éjfélig vígan
folyt, a mikor a vidéki vendégek az 1 óra 10 pkor
induló vonattal visszautaztak.

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi terményesarnoknál dec. hó 21-én
bejegyzett terményárak.

	Piaczi ár	Kereskedési ár 100 köböltölkezdve
Rozs 00—00 fontos	3,75—80	
78—80	0,00—0,00	8,50—3,90
79—80		
Buza	5,00—5,50	vámmászsa szer. 5,50—5,75
Arpa	2,40—2,50	2,60—2,65
Zab	1,20—25	
Tengeri	2,65—2,75	uj termés,
Köles	2,80—2,85	
Bab, tiszta fehér	3,50—3,75	
Káposztarepczo	0,00—0,00	
Lenmag	5,00—5,12	
Gomborka	0,00—0,00	
Kendermag	0,00—0,00	
Mák	0,00—0,00	
Napraforgóolaj		18,00—19,00
Szesz 30 fokú magy. iteze	2?	22

Felölös szerkesztő: K. Kúmethy István.

végig néztünk magunkon és Svájczra gondoltunk, azon-
nal belátjuk, hogy mi épen ellentétes életmódot köve-
tünk minden tekintetben; mint a boldog s elége-
dett svájci nép; de a boldogság s megelégedés
is csaknem példátlan eset ám nálunk! Ennek a mi ba-
junknak is épen az az oka, ami a svájci boldogságot
szülte: a közkönyvtárak hiánya; az a maig is sok em-
bernek iránytadó elv (kivált megyénkben), hogy: „nem
írok, nem olvasok: én magyar nemes vagyok!“
(Ezen elv követését legérdekényebben tapasztalja a
„Szabolcs“ szerkesztősege; mivel a lapot a terje-
déses megye közönségéhez képest vajmi kevesen ol-
vassák s még kevesebben igrkeznek írott közlemé-
nyek által fenntartani!) [Hála égnek! a részvét és
anyagi támogatás naponként gyarapodik. Szerk.]

Na ugyan különös egy feketevérü egyniség lehet,
aki ily sötét színen lát mindent — mondhatja némely
olvasó. — Mintha csak valami erkölctan professora-
nak, komoly előadását hallgatnák s ránczbaszedett hom-
lokát látva az ember! Mintha valami régi zsembes vén
ember okoskodását hallgatná, aki ellensége: divatnak,
haladásnak s újításnak! Ah persze! csakhogy csodálott
kedves olvasóm! Beszélgetnénk csak egy pár óráig
együtt, — nem a jövő farsangi toillette felöl s a teg-
nap fris újdonságokról — hanem a társadalmat átalá-
kító s az emberiséget boldogító eszmékről s a jó-
tékony cselekvő egyleteket és társulatokat hasznárol
s azok és a községi könyvtárak felállításának eszám-
láthatatlan előnyeiről a társasleltre nézve: belátná,
hogy a józan haladás s újítás emberével van dolga.
Csakhogy én a külsőkre: az öltözet s több efelekre
nem sokat adok; hanem a belső: a szív nemesisét s
a lélek művelését tartom mindennekfelett — valónak.
Haladni szeretenék s akarok is, még pedig Svájcz és
Amerika példája után. Erre nézve pedig ezen eszközö-
ket tartom célravezetőnek:

- 1) Minden községben, minden tanköteles iskolába
járjau s tanuljon;
- 2) Az ismétlő iskola minden községben felállitva
legyen;
- 3) Minden községben „közkönyvtár“ állitassék;
- 4) A nép előtt, — mint szintén a „Hon“ jeles
munkatársu sürgette a minap, — telen át felolvasások
tartassanak; így elérhető volna — legalább azt hiszem
5) A községben egy szegény menház építése s
fenntartása.

Természetes, hogy így lassan lehet haladni, de
hátra nem esik, sem az egyes, sem a társadalom, sem
a nemzet ez ösvényen soha: hanem megy előre! Emel-
kedik szellemileg, anyagilag! Minthogy én ez utat leg-
biztosabbnak tartom a haladásra nézve, meg is kísér-
tem, minthogy már rajta vagyok, menni, törni előfél
rajta, s az előirt 5 pont valósítására törekedni, ha az
isteni gondviselésnek úgy tetszik, továbbra nyujtani
életem idejét!

De mikor jövend el az az idő, melyben szép Ma-
gyarországnak földén, 32 □ mérföldnyi területen, egy
év alatt 130,444 kötet könyvet olvassanak el; vagy:
hogy városainkban a mesterianaknak felolvasást tart-
sanak, mint Canning a negyvenes éveken Amerika
városáiban?... Ki tudná azt megmondani! Pedig el
kell neki jöni és el is fog jöni, csak azt a jelszót fe-
lejtjük el melióbb: „nem írok, nem olvasok!“...

Menjünk tanulni és lelkesedni Svájczba, nem Pá-
risba; ott találjuk meg a haladás eszköztét s az újítás
igazi módját.

Most pedig szives olvasóm: dobd el e sorokat,
és vele egyszersmind a „Fehér házat“ és a többi fran-
czia izlésü olvasmányokat is. Ráth Mórnak pedig nyujts
segédkezt az általa hiruletett magyar- s általános vi-
lágirodalmi becesel bíró könyvek kiadásához; akor
emberem vagy, akor fogjunk kezét és haladjunk együtt!

A „Szabolcs“ fenntartására közremüködni azon-
ban a sok jó és hasznos olvasmányok közt — ne
feledd!

Szabolcsi.

mét kezére bocsássák. Ugyanekkor a hajdúk is, kiper-
szelve saját lakaikból, s Pocsajból is kiuzetve a törö-
kök által, Kállóba és Ibrányba huzódtak. Majd Rákóc-
zy halála után Souches tábornok, eszásári biztos, Ká-
rolyi László rendelte Kálló várnagyául, s midőn ez
ellen a szultán panaszkodnék, Souches sietett bizto-
sítani ot, hogy csak a béke öltalmára s nem támadásra
készül Souches, azután Wesselényit Rakamazhoz ren-
delé; ki is a váradi béke híret, 1200 emberével e ra-
kamazi sánczok közt portyáztván, itt vette tudomásul.
Szalay, Wesselényinek egy, „ex castris ad Rakamaz“
czimen keltezett s 840 aranyról szóló nyugtatványát
is említi. A Kemény és Montecuculi közt vívott har-
czok közben, Kállót őrzik a tábornok emberei, s innen
az 1665-iki pozsonyi értekezletig, folyton német csa-
patok tartják megszállva, mi ellen Lippai György esz-
tergami érsek, a mondott gyűlésen protestálván, Leopold
igéri, hogy Kállót is magyar őrségre bízandja.

Az 1669-iki zivataros eperjesi gyűlésen a történeti
híru 13 megye között látjuk Szabolcsot is, mint min-
denkor, most is a szabadság bajnokát. 1773-ban is
itt bujdosnak a kuruczok; de majd Nyírbételeknél a
leopoldinai által, majd a következő evben Barkóczy Ist-
ván, ekkori szabolcsi főispán által Nánásnál szétveret-
ték, s az utóbbi alkalommal köztölök mintegy 500-an
felkoncoltattak Országszerzte illőzik most a kuruczok-
kat, kit karóba, kit nyársba huzva, kit felhasítva, kit
kerékbe törve; mígnem Leopold betiltja a rettentő vé-
rengzést. Még egy véres csata van feljegyezve Inczey
Pál naplójában 1679 szept. 18 ról, midőn a törökök
Kálló alá érkezvén, ágyuval összelödozve s megostro-
molva, templomostul együtt felégetik. A várbán tanyá-
zótt őrség egyrésze meghodott a fejedelemnek, másrés-
ze pedig a rakamazi táborba menekült... 1683-ban
az említett tizenhárom megye (köztük Szabolcs) Thö-
köly felhívására ismétlé gyülekezését Tályán, s okor
hagyatott meg többek között Kálló ujraépítése is, mi-
ről szorgosan intézkedtek a rendek. Minden erővel hoz-
zálltak a munkához; s csakhamar derengni kezdett a

kuruczok csillaga. Még Barkóczynek, a híres labancz
is hajolnia kelle hozzájuk, hogy szabolcsi jösz-
gait el ne veszítse.

II. Rákóczy korában is ennek egyik főhadiszállása
Szabolcs. Gr. Károlyi Sándor, Rákóczy vezénylő-tábor-
noka naplójában olvashatjuk: hol és merre táborozott,
napról napra följegyezve. Látjuk, hogy táborokavál és
seregével egész Szabolcsot összejárta, s Pulay János
feljegyzése szerent nem egy fontos, országos érdekü
levegelt keltezte például Baktról és Kis-Várdáról, gróf
Pálffy Jánoshoz a béke dolgában; majd Gyulajáról
értesíti a közbenjárót, Komáromyt, hogy az alkudozások
megkönnyítése tekintetéből, jó lenne, ha Kállót,
Báthort, Nyiregyházát és T-Lököt választaná Pálffy Já-
nos szállásul embereinek, miután ő (Károlyi) hadiszál-
lását ez idők szerent Kállóban tartja. Ekor már „paró-
lázott“ a két főnemes, s mindjobban közeledtek egy-
másához. Azonban e kuruczok csak megfeleleltek itt is
nevüknek. Pálffy Kállóba érkezvén, keservesen tapasz-
talá, hogy a kuruczok kenyerét, abrakát, szénáját, las-
san-lassan mind elfogyaszták. Kis-Várda táján pedig
meg nem szüntek pusztítani. Azért kéri a császári tá-
bornok Károlyit: lenne tekintettel parolájára, s kül-
denő seregét a Szamosotúli vidékre. De Károlyi ma-
gától nem intézkedett; hanem kikérte Rákóczy taná-
csát. A fejedelem erre találkozásit sürgetett Pálffyval
akár Kis-Várdán, akár Olcsván. A császári hadak ve-
zére a vajai kastélyt tűzte ki találkozási helyül, hon-
nan jó hangulattal tértek meg, egyik Olcsvára, másik
Kállóba. Az események aztán ugy hozták magukkal,
hogy Rákóczy Ferenc per Munkács Sztry várába sies-
sen. Az alkudozások súlypontja inntennal majd Debrec-
zenre, majd a szathmári és nagykarolyi sikra esett,
hol a béke 1711-ben nagy ostentatíóval csakugyan meg
is kötötetett.

HIRDETÉSEK.

HIRDETMÉNY.

A nagy-debreczeni-utcán 1503. szám alatti lakház, mely guba korcsma név alatt ismeretes, és a kisteleki kertben 3 nyilas szőlő borhással és pálinkafőző-üsttel s hozzá tartozó készletekkel, ugy-szintén egy darabban 3 hold pázsiti föld az új kisteleki szőlők alatt — szabad kézből eladó, — értekezhetni a föltételek iránt Gyuris Andrással 1325. sz. a. a köz-utczában.

Nyiregyházán, 1872. december havában.

(3—3)

Kovács György.

Hirdetmény.

Rád községében az italméresi jog 1873-dik évi Szent-György-naptól, három egymást követő évre, jövő évi január-hó 19-edikének délelőtti óráiban, alulírott házában, nyilvános árverés útján ki fog adatni. A bérleni kívánók 150 o. é. forrinttal ellátva meghívotnak.

Kelt Rádon, 1872. decz. 12.

(2—1)

id. Laskay István,
közbirtokossági közös megbizott.

KARÁCSONI AJÁNDÉKOK.

Valódi és finom minőségű tokaji aszú s szamorodni borok, mérsékelt áron, butéliakban kaphatók.

Ugyisintén bátorkodom a n. é. közönség figyelmébe ajánlani jól felszerelt üzletben nagy választásban levő mindenféle női és férfi láb-beliket, harisnyákat, keztüket, nyakkendőket, fehér és színes ingeket, kalapokat, sapkákat, tajt s többféle dohányzó szereket, valamint több számos női és férfi divatzekeket.

Becses látogatásoknál gyors kiszolgáltatásért kezeskedik

Pollátsek József

(főtér, a nagy czukrászdával szemben.)

Árverési hirdetés!

A vásáros-naményi tiszai híd és kisebb királyi haszonvételek 1873-ik évi január 9-én 6, vagy esetleg 3 évre, a V.-Naményban tartandó nyilvános árverésen bérbeadhatnak. Az árverezni szándékozók 10% bányapénzzel ellátva ezennel meghívotnak.

(3—1)

Hirdetmény.

Tudtul adatik, hogy a m.-mocsári alapítv. uradalomhoz tartozó mocsári és benki erdő-osztályban az 1873-madik évi január-hó 2—3, illetőleg 6-ikára kitűzött fa-eladások a járhatatlan utak és vízáradások miatt, bizonytalan időre elhalasztatnak.

M. kir. alap. erdőgondnokság

Sajó-Ládon, 1872. évi decz. 24.

Landerer Arthur,
erdész.

Dr. Schwarcz Adolf

orvos- és sebésztudor, és szülész-műtő ajánlja magát a t. cz. közönségnek minden bel- és külbaj orvoslására.

Rendel naponként 10 órától 3 óráig.

Szegények ingyen gyógykezeltetnek.

Lakik : N.-Kállói-utcán 1009. özv. Márkusné házában.

Alulírott fűszer és vegyes üzletébe, egy 14—15 éves jó háztól való fiu, gyakornokul felvétetik.

(3—1)

Stépán Ágoston.

Hirdetmény.

A m.-szalkai takarékpénztár közgyűlési határnapja jövő 1873-ik évi január-hó 26-ik napja d. e. 10 órájára, a pénztár helyiségében kitűzetvén, arra az érdekeltek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyai:

- A zárszámadások megvizsgálására a számvizsgáló bizottság megválasztása.
- Az osztalék mennyiségének megállapítása.
- Az alapszabályok 78. §-a értelmében a választmány újjáválasztása és kiegészítése.

Kelt M.-Szalkán, 1872. decz. 20.

Fogarassy Gyula,
egyleti titkár.

Hágtatási hirdetmény az 1873-iki hágtatási idényre.

HORROR

sötétpej angol telivér mén, (több nagy verseny nyertese; összes nyeresége a versenypályán 28,000 forint). Nevelte: gróf Batthiány István. Apja: Zetland; anyja: Crafton-Lass (a híres All-my-Eye anyja); ennek apja: King-Tom; anyja: Mentmore-Lass; ennek apja: Melbourne stb. Magassága: 16" marok. Erősen fedez, Bátyún Bereghme gyében, 20 frtért, (borraival, minden kancza után, 2 frt). Vasuti állomás helyben (m. északkeleti vaspálya). Istállóról gondoskodva van. Zab: piaci áron.

A kanczák bejelentését elfogadja

gróf Lónyay Béla
gazdasági tisztje.

(10—1)

(Bátyú, Bereghme gyé.)

Salgó-Tarjáni szagtalan kőszén,

melynek egy-egy mázsája kétannyi tűzifával fölr, kapható:

mázsanként 90 krjával

FRIED JAKAB

oroszlom melletti 142-ik szám alatti saját házában. (2—1)

ELADÓ LOVAK.

Két, 16" marok magas hámos ló; az egyik fekete félvér angol kancza. Apja: Wilsford (kiszéri nevelés), 8 éves. A másik pej kancza. Apja: Elbedavy, 6 éves. Jó ügetők. — Ára a kettőnek: 1200 forint.

WISKEY

apja: Davenport; anyja: Wiskey; telivér angol kancza, 9 éves. Hibátlan. Belovagolt dámaló, Kárász-féle nevelés, 15" marok magas. — Ára: 500 forint.

KÉT SZÜRKE,

arabs fajú kancza hámos lovak, 15" marok magas, hat és 7 évesek. Ára: 450 forint.

Bővebb felvilágosítást ad

gróf Lónyay Béla
gazdasági tisztje.

(6—1)

(Bátyú, Bereghme gyében.)

Hirdetmény.

Ezennel értesitem a t. cz. közönséget aziránt, hogy a halászi tanyai birtokom, 480 hold föld, rendes épületekkel ellátva, fundus instructussal együtt, újévtől számítandó 10 évre bérbeadandó. A feltételek Fejér Inre ügyvéd urnál Nyiregyházán megtekinthetők.

Kelt Nyiregyházán, dec. 20. 1872.

(2—1)

Blahunka József.